

GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY DOMOWEJ
I OCHRONY OSÓB
DOZNAJACYCH
PRZEMOCY DOMOWEJ
DLA GMINY BIAŁOPOLE
NA LATA 2024 – 2027

Spis treści

WPROWADZENIE.....	3
1.1. Uzasadnienie wprowadzenia programu.....	6
1.2. Podstawy i regulacje prawne programu.....	7
CHARAKTERYSTYKA GMINY BIAŁOPOLE.....	11
2.1. Położenie Gminy	11
2.2. Dane demograficzne	12
2.3. Oświata	13
2.4. Kultura.....	13
2.5. Zasoby Gminy w zakresie rozwiązywania problemu przemocy domowej.	14
2.6. Zasoby instytucjonalne w obszarze pomocy rodzinie dotkniętej przemocą	16
PROBLEM PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE BIAŁOPOLE	17
ANALIZA SWOT	19
ADRESACI, CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU.....	20
5.1. Adresaci Programu.....	20
5.2 Cel główny i cele szczegółowe	21
5.3. Monitoring i sprawozdawczość.....	29
5.4. Zasady finansowania.....	29
5.5. Ewaluacja.....	30
SPIS TABEL	31
SPIS WYKRESÓW	31
SPIS RYSUNKÓW	31
BIBLIOGRAFIA.....	31

WPROWADZENIE

Rodzina jest podstawową jednostką społeczną i podstawowym środowiskiem funkcjonowania człowieka. W rodzinie osoba ma możliwość rozwijania i kształtowania swojej osobowości, poglądów i systemu wartości. Więzy łączące jej członków charakteryzuje trwałość, wzajemne zaufanie oraz poczucie bezpieczeństwa. Dom rodzinny jest dla wielu osób miejscem do którego chętnie wracamy. Dlatego osobom, które doznają przemocy w środowisku domowym rodzinnym, towarzyszy wielkie cierpienie fizyczne, psychiczne, emocjonalne, gdyż dotyka ono ich podstaw na których opiera się ich funkcjonowanie i zaburza poczucie bezpieczeństwa.

Zgodnie z Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024 - 2030 przyjętym w listopadzie 2023 roku „przemoc domowa jest w Polsce, podobnie jak w innych krajach jednym z głównych problemów społecznych, który wymaga podejmowania szeroko zakrojonych działań przeciwdziałających temu zjawisku”¹. Badania i statystyki wskazują, że wpływ na występowanie przemocy ma: dziedziczenie wzorca przemocy ze środowiska pochodzenia, uzależnienie od alkoholu lub jego nadużywanie a także coraz częściej używanie substancji psychoaktywnych². Zjawiska przemocy w rodzinie na obszarze Gminy Białopole w 2023 r. potwierdzają ogólnopolskie wnioski dotyczące korelacji stosowania przemocy i występowania jednocześnie problemu alkoholowego. Mieszkańcy gminy Białopole wskazali, że jedną z najczęstszych przyczyn stosowania przemocy w rodzinie są uzależnienia. Zwrócono uwagę, że w ramach realizacji procedury Niebieskiej Karty w większości podejmowanych spraw są kierowane wnioski do Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Przyczyny stosowania przemocy to nie tylko uzależnienie od alkoholu, lecz mogą one wynikać z przyczyn osobistych, frustracji, stresu, zaburzeń psychicznych, braku więzi emocjonalnych. Ponadto przyczyn tego zjawiska można także dopatrywać się w tradycjach, zwyczajach i przekonaniach funkcjonujących w społeczeństwie w którym żyjemy. Przemoc domowa jest zjawiskiem trudnym do ujawnienia w związku z tym, że osoby doświadczające

¹ Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy domowej na lata 2024-2030, Warszawa 2023 Uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 Listopada 2023 r. poz,1232.

² Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy domowej na lata 2024-2030, Warszawa 2023 Uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 Listopada 2023 r. poz,1232.

przemocy boją się, wstydzą, często nie wierzą w skuteczność pomocy. Nie bez znaczenia jest fakt, że „ofiary” i „sprawcy” łączą bliskie więzi rodzinne i emocjonalne. Przemoc domowa bardzo często jest przyczyną poważnych trudności osobistych, społecznych i zdrowotnych. Niejednokrotnie przemoc prowadzi do naruszeń norm moralnych i prawnych. Osobami dotkniętymi przemocą domową są zarówno dorośli, jak i dzieci, natomiast osobami stosującymi przemoc są zazwyczaj osoby dorosłe – zdecydowanie częściej mężczyźni niż kobiety³.

W literaturze można znaleźć wiele definicji tego zjawiska. Przemoc kojarzy się z brutalnością, okrucieństwem, przestępczością⁴. Przemoc można scharakteryzować jako relację między ludźmi, która opiera się na przeważającej sile. W tej relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą, jedna osoba chce dominować. W tym kontekście ważne jest wskazanie różnicy pomiędzy przemocą a agresją, którą jest nierównowaga sił występująca pomiędzy osobami. W przemocy przewaga występuje po stronie sprawcy, w przypadku agresji jest ona zrównoważona⁵. Kolejną cechą charakterystyczną dla przemocy jest to, że jej celem jest wyrządzenie szkody, bólu, cierpienia. Trzeba wspomnieć, że sprawca naraża na szkody życie i zdrowie ofiary. Przemoc to zamierzone działania. W swoim głównym celu ma zamiar podporządkowanie ofiary. Do przemocy dochodzi poprzez naruszenie praw osobistych drugiego człowieka, manipulowanie. Do przemocy dochodzi także poprzez wywołanie cierpienia. Inna definicja przemocy stanowi o tym, że są to celowe akty, które godzą w osobistą wolność jednostki⁶. Przemoc narusza prawa i dobra osobiste. Inny ciekawy pogląd mówi o przemocy, którą odziedziczyliśmy po zwierzęcych przodkach. Autor zauważa, że wśród zwierząt przemoc jest stosowana racjonalnie. Zwierzęta nie atakują, kiedy są najedzone. Natomiast u człowieka przemoc stała się sposobem życia. Przemoc uderza w wolność osobistą drugiego człowieka. Bardzo często przenosi się na grunt rodziny⁷. Zgodnie z definicją programu Duluth: przemocą w rodzinie nazywamy

³ Biuro Prewencji GKP, Informacja dotycząca realizacji przez Policję procedury „Niebieskie Karty” w 2019 r.

⁴ J. Młyński, Przemoc w rodzinie – skala zjawiska, ofiary przemocy i formy pomocy pracowników socjalnych, „Studia Socialia Cracoviensia” 2012, t. 4, nr 2, s. 143.

⁵ J. R. Ackerman, S. Pickering, Zanim będzie za późno: przemoc i kontrola w rodzinie, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2002, s. 135.

⁶ J. Papież, A. Płukis, Przemoc dzieci i młodzieży w perspektywie polskiej transformacji ustrojowej, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2000, s. 235.

⁷ J. Mazur, Przemoc w rodzinie, teoria i rzeczywistość, Wydawnictwo Akademickie Żak, Warszawa 2006, s. 333.

każde zachowanie skierowane wobec osoby bliskiej, którego celem jest utrzymanie nad nią kontroli i władzy.

Jeszcze szerzej przemoc jest definiowana w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej z dnia 29 lipca 2005 r., w której przemoc domową należy rozumieć jako „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia;
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną;
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę;
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej;
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej”⁸.

W literaturze przedmiotu wyróżnia się następujące formy przemocy:

- a) **Przemoc fizyczna** – nazywana również gorącą, to każde agresywne zachowanie polegające na użyciu siły i prowadzące do naruszenia nietykalności cielesnej, nieprzypadkowych urazów, zranień, stłuczeń, złamań czy zasinień (m.in.: popychanie, obezwładnianie, szarpanie, policzkowanie, uderzanie pięścią, kopanie, duszenie, rzucanie przedmiotami, użycie przedmiotów lub narzędzi niebezpiecznych, mogących spowodować utratę zdrowia lub życia).
- b) **Przemoc psychiczna** – nazywana również zimną, to umyślne agresywne działania, wykorzystujące nie tyle siłę fizyczną lecz mechanizmy psychologiczne, powodujące zachwianie u ofiary pozytywnego obrazu własnej osoby, obniżenie u niej poczucia własnej wartości, pojawienie się stanów lękowych i nerwicowych. Zachowania sprawcy mają na ogół charakter poniżający lub budzący poczucie zagrożenia i wywołują emocjonalny ból lub cierpienie (m.in.: wyśmiewanie, wyzywanie, krytyka, groźby, kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami).

⁸ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej

- c) **Przemoc ekonomiczna** – przejawia się w uniemożliwieniu dostępu do rodzinnych środków finansowych, prowadząc do całkowitego finansowego uzależnienia ofiary od sprawcy (np. odbieranie zarobionych pieniędzy, niezaspokajanie materialnych potrzeb rodziny, uniemożliwianie podjęcia pracy).
- d) **Przemoc seksualna** – wymuszenie pożycia seksualnego lub nieakceptowanych i niechcianych przez ofiarę praktyk seksualnych w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy (np. sprawca stosuje przemoc grozi użyciem przemocy, żeby zmusić ofiarę do stosunku, może zostać skazany za gwałt).
- e) **Zaniedbanie** – stan ciągłego niezaspokajania podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych osób zależnych.

1.1. Uzasadnienie wprowadzenia programu

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej. Celem programu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszanie jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym. Kolejne obowiązki przypisane gminie przez ustawodawcę to:

- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, szczególnie poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą;
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w ośrodkach wsparcia;
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Art. 9b ust. 2 pkt 4 w/w ustawy stanowi, że do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego należy m.in. opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej.

W związku z powyższym powstanie Gminnego Programu Przemocy Domowej wynika wprost z założeń zawartych w ustawie z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu

przemocy domowej, pozwala jednocześnie na dokonanie szczegółowej analizy problemu oraz prezentuje konkretne metody przeciwdziałania przemocy występującej w społeczności lokalnej, jaką tworzą na co dzień mieszkańcy gminy Białopole. Program przeciwdziałania przemocy w domowej jest kontynuacją działań podejmowanych w ramach realizacji wcześniejszego dokumentu. Istotnym elementem programu jest zatem dalsze wprowadzanie w życie działań mających na celu z jednej strony podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie oraz promowanie metod wychowawczych bez używania przemocy, a z drugiej strony zapewnienie ochrony i udzielanie pomocy osobom dotkniętym przemocą domową, a także upowszechnianie informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy zarówno osobom dotkniętym przemocą, jak i stosującym przemoc domową.

Konieczność podejmowania działań zapobiegających przemocy domowej wynika również z zapisów ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 901) oraz ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U z 2023r. poz. 803).

1.2. Podstawy i regulacje prawne programu

Poniżej wymieniono podstawowe akty prawne podejmujące temat przeciwdziałania przemocy i regulujące postępowanie różnych podmiotów w stosunku do sprawców oraz ofiar przemocy domowej.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Białopole na lata 2024 – 2027 realizowany będzie także w oparciu o następujące dokumenty i akty prawne:

Dokumenty prawa międzynarodowego:

- Rekomendacja Rady Europy 1450 (2000) dotycząca przemocy wobec kobiet w Europie.
- Rekomendacja Komitetu Ministrów Rec.(2002)5 w sprawie ochrony kobiet przed przemocą z dnia 30 kwietnia 2002 roku.
- Deklaracja o Eliminacji Przemocy wobec Kobiet z dnia 20 grudnia 1993 roku Rezolucja 48/104 Zgromadzenia Ogólnego.

- Rekomendacja Komitetu Ministrów Rady Europy nr R (85)4 w sprawie przemocy domowej z 26 marca 1985 r.
- Rekomendacja Komitetu Ministrów Rady Europy nr R (90)2 w sprawie reakcji społecznych na przemoc w rodzinie z 15 stycznia 1990 r.
- Konwencja o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej.

Akty prawa krajowego:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku;
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji;
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty;
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny;
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy;
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego.

Rozporządzenia wykonawcze:

- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie wzoru zaświadczenia o zgłoszeniu się do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wzoru zaświadczenia o ukończeniu tych programów a także wzorów pouczeń w związku z uczestnictwem osób stosujących przemoc domową w tych programach.
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne

ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób zatrudnionych w tych ośrodkach.

- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie zespołu monitorującego do spraw przeciwdziałania przemocy domowej.
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 21 czerwca 2023 r. w sprawie wzoru pouczenia rodziców, opiekunów prawnych lub faktycznych dziecka, któremu pracownik socjalny zapewnił ochronę w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą domową.
- Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 sierpnia 2023 r. w sprawie określenia wzoru i sposobu udostępniania urzędowego formularza wniosku o zobowiązanie osoby stosującej przemoc domową do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub o wydanie zakazu zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, lub zakazu zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej, lub zakazu kontaktowania się z osobą doznającą przemocy domowej, lub zakazu wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego, do których uczęszcza osoba doznająca przemocy domowej, miejsca pracy lub innego miejsca, w którym zwykle lub regularnie przebywa osoba doznająca przemocy domowej, i przebywania na tym terenie.
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29 sierpnia 2023 r. w sprawie wzoru zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy domowej.
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 4 września 2023 r. w sprawie procedury postępowania Policji przy wykonywaniu przez pracownika socjalnego zapewnienia ochrony dziecku w razie zagrożenia jego życia lub zdrowia w związku z przemocą domową oraz podejmowaniu decyzji o zapewnieniu tej ochrony.

- Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 sierpnia 2023 r. w sprawie określenia wzoru i sposobu udostępniania urzędowego formularza wniosku o zobowiązanie osoby stosującej przemoc domową do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub o wydanie zakazu zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, lub zakazu zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej, lub zakazu kontaktowania się z osobą doznającą przemocy domowej, lub zakazu wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego, do których uczęszcza osoba doznająca przemocy domowej, miejsca pracy lub innego miejsca, w którym zwykle lub regularnie przebywa osoba doznająca przemocy domowej, i przebywania na tym terenie.

CHARAKTERYSTYKA GMINY BIAŁOPOLE

2.1. Położenie Gminy

Gmina Białopole jest jedną z 13 gmin powiatu chełmskiego, położoną na południe od Chełma. Geologicznie zróżnicowany teren gminy w jej północno – zachodniej części zajmuje skrajny odcinek pasma kredowych wzgórz, który opada tutaj w zieloną i równinną dolinę rzeki Wełnianki, by wznieść się ponownie u jej południowego skraju.

Gmina Białopole graniczy z gminą: Żmudź, Dubienka i Wojsławice z powiatu chełmskiego oraz Horodło, Hrubieszów i Uchanie należących do powiatu hrubieszowskiego.

Głównym szlakiem komunikacyjnym na terenie gminy jest przecinająca ją z południa na północ droga z powiatowego Hrubieszowa do Chełma (szosa nr 844), z jej wschodnią odnogą w kierunku miejscowości Dubienka, gdzie mieści się siedziba władz sąsiedniej gminy. Krajobrazowym urozmaiceniem niewielkiego obszaru Gminy Białopole są trzy wyspowe leśne enklawy oraz duży fragment kompleksu lasów Nadleśnictwa Strzelce, a także wspomniane już malownicze wzgórza poprzecinane wąwozami polnych dróg, które ze swoimi stromymi podjazdami i zjazdami mogą dostarczyć wielu niezapomnianych wrażeń amatorom aktywnego wypoczynku.

W skład Gminy Białopole wchodzi 14 sołectw:

Rysunek 1 Mapa Sołectw Gminy Białopole

2.2. Dane demograficzne

Liczba ludności Gminy Białopole według stanu na dzień 31.12.2023 r. wynosiła 2277 osoby.

Liczba mieszkańców, według stanu na dzień 31.12.2023 r., na podstawie prowadzonego przez gminę rejestru mieszkańców, kształtuje się następująco (dane uzyskane z Referatu Urzędu Stanu Cywilnego):

Sołectwo	Liczba mieszkańców
Białopole	850
Buśno	329
Grobelki	43
Horeszkowice	122
Kicin	122
Kurmanów	115
Maziarnia -Strzelecka	65
Raciborowice	277
Raciborowice-Kolonia	182
Strzelce	321
Strzelce-Kolonia	102
Teremiec	115
Teresin	200
Zabudnowo	34

Tabela 1Liczba mieszkańców wg Sołectw

Na ujemny czynnik liczby ludności Gminy Białopole wpływ mają dwa czynniki, tj. ujemny przyrost naturalny i ujemne saldo migracji. W 2023 r. różnica pomiędzy ilością urodzeń, a ilością zgonów wyniosła 11 osób, zaś różnica pomiędzy ilością osób zameldowanych na terenie Gminy, a odpływem migracyjnym z tytułu wymeldowań wyniosła 22 osoby.

Zróźnicowanie przyrostu naturalnego obrazuje poniższe zestawienie:

Rok	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny
2020	33	44	-11
2021	21	52	-31
2022	20	32	-12
2023	17	28	-11

Tabela 2 Zróżnicowanie przyrostu naturalnego

Ujemny przyrost naturalny ludności Gminy w 2023 r., (spowodowanym najprawdopodobniej pandemią - zanotowano najwyższą ilość zgonów).

2.3. Oświata

W Gminie Białopole w 2023 roku funkcjonowały następujące placówki oświatowe:

- Szkoła Podstawowa im. 9 Pułku Piechoty Legionów AK
- Szkoła Podstawowa Filia w Strzelcach

Ilość uczniów uczęszczających do oddziałów przedszkolnych i oddziałów szkolnych przedstawiona została w poniższej tabeli.

Jednostka	Średnia liczba dzieci		Średnia liczba uczniów w klasach
	W oddziałach przedszkolnych przy szkole	w kl. I-VIII	2022/2023
SP Białopole	44	156	19
SP Filia Strzelce	15	14	4,6

Tabela 3 Liczba dzieci uczęszczająca do oddziałów

2.4. Kultura

Na terenie Gminy Białopole funkcjonuje jedna instytucja kultury pod nazwą Gminny Ośrodek Kultury w Białopolu. Ośrodek Kultury jest samorządową instytucją kultury posiadającą osobowość prawną. GOK w Białopolu działa w oparciu o ustawę z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (tj. Dz. U. z

2020 r. poz. 194) i ustawę z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (tj. Dz. z 2019 r. poz. 1479).

Zgodnie z planem działalności statutowej w GOK odbywały się zajęcia bezpłatne i odpłatne dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Realizacja klubywowania tradycji regionalnych i popularyzacja folkloru oraz sportu odbywała się poprzez bezpłatne zajęcia z zakresu warsztatów rękodzieła, piłki nożnej, indywidualnych mistrzostw w szachach, zajęcia w wirtualnej strzelnicy oraz poprzez udział w konkursie fotograficznym - „Moja Mała Ojczyzna” czy w zawodach sportowo – pożarniczych.

2.5. Zasoby Gminy w zakresie rozwiązywania problemu przemocy domowej.

Gmina Białopole w 2023 roku realizowała zadania własne gminy z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Zespół Interdyscyplinarny powołany został w 2011 roku, a w jego skład wchodzi przedstawiciele: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia. Obsługę organizacyjno-techniczną zespołu zapewnia Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białopolu. Głównymi zadaniami ZI w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie są:

- tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- integrowanie i koordynowanie działań podmiotów realizujących procedurę „Niebieskie Karty”,
- ochrona ofiar przemocy w rodzinie głównie dzieci,
- praca z osobami dotkniętymi przemocą oraz z osobami stosującymi przemoc,
- prowadzenie poradnictwa, interwencji, działań informacyjno-profilaktycznych.

Dane na temat zasobów instytucjonalnych umożliwiających realizację Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie wraz z obszarami ich działania przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 4 Zasoby instytucjonalne w ramach realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białopolu	Diagnoza przemocy;
	Poradnictwo;
	Realizacja procedury „Niebieskie Karty”;
	Udzielanie wsparcia finansowego i rzeczowego;
	Prowadzenie Pracy Socjalnej;
	W ramach Punktu Informacyjno - Konsultacyjnego udzielanie pomocy terapeutycznej uzależnień;
	Prowadzenie działań informacyjnych dotyczących zjawiska przemocy, możliwych form pomocy w ramach instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy;
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Realizacja działań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.
Oświata	Diagnoza przemocy;
	Realizacja procedury „Niebieskie Karty”;
	Realizacja projektów profilaktycznych podejmujących problematykę przemocy działań edukacyjnych służących wzmocnieniu metod opiekuńczych i wychowawczych;
	Udział w kampaniach edukacyjno-informacyjnych.
	Realizacja działań edukacyjnych służących wzmocnieniu metod opiekuńczych i wychowawczych;
Policja	Realizacja procedury „Niebieskie Karty”;
	Monitorowanie sytuacji rodziny z problemem przemocy;
	Podejmowanie interwencji w przypadku naruszenia przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
	Podejmowanie działań profilaktycznych dotyczących problemu przemocy;
	Prowadzenie pracy z osobami wskazanymi jako stosujące przemoc domową.
Ochrona Zdrowia	Diagnoza przemocy;
	Realizacja procedury „Niebieskie Karty”;
	Prowadzenie edukacji z zakresu profilaktyki zdrowotnej oraz wpływu stosowania przemocy na rozwój i stan zdrowia dziecka;
Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz grupy diagnostyczno-pomocowe	Diagnozowanie problemu przeciwdziałania przemocy domowej;
	Odbywanie wspólnych wizyt monitorujących sytuację w miejscu zamieszkania rodziny z problemem przemocy przez osoby z różnych instytucji zaangażowanych w pomaganie a przede wszystkim pracownika socjalnego i dzielnicowego;
	Inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą domową;
	Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
	Inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc;
	Podejmowanie i inicjowanie działań z zakresu profilaktyki i edukacji społecznej poprzez podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy domowej;
	Podejmowanie i inicjowanie działań z zakresu poradnictwa,

	w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy metod i kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie oraz w stosunku do grup ryzyka, np. małoletnich w ciąży.
	Zrealizowanie diagnozy zjawiska przemocy domowej na obszarze Gminy Białopole.
	Podejmowanie i inicjowanie działań zmierzających do uświadomienia obowiązków i kompetencji służby zdrowia i oświaty w zakresie przeciwdziałania zjawisku przemocy domowej.
	Tworzenie i zwiększenie zakresu działań oraz dostępności do lokalnych telefonów informacyjnych dla osób dotkniętych przemocą domową.
	Zapewnienie schronienia dla osób doznających przemocy domowej.
	Rozpowszechnianie informacji na temat działań korekcyjno – edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutycznym.
	Udział osób zajmujących się problemami przemocy w szkoleniach i warsztatach pogłębiających wiedzę z zakresu przemocy i udoskonalających umiejętności pracy z osobami uwikłanymi w przemoc.
	organizowanie wspólnych spotkań pracowników z różnych instytucji i organizacji w celu poznawania wzajemnych kompetencji, usprawnienia systemu przepływu informacji, wymiany doświadczeń i doskonaleniu współpracy. Podnoszenie poziomu współpracy między instytucjonalnej.
	Współpraca pomiędzy organami samorządu terytorialnego, a kościołami lub związkami wyznaniowymi na terenie Gminy Białopole.

Źródło: Opracowanie własne.

2.6. Zasoby instytucjonalne w obszarze pomocy rodzinie dotkniętej przemocą

Na terenie gminy Białopole funkcjonuje sieć wsparcia instytucjonalnego. Obecnie osoby dotknięte lub zagrożone przemocą w rodzinie mieszkające w Gminie Białopole mogą skorzystać z wsparcia instytucjonalnego podmiotów działających w Gminie Białopole oraz na obszarze Powiatu Chełmskiego:

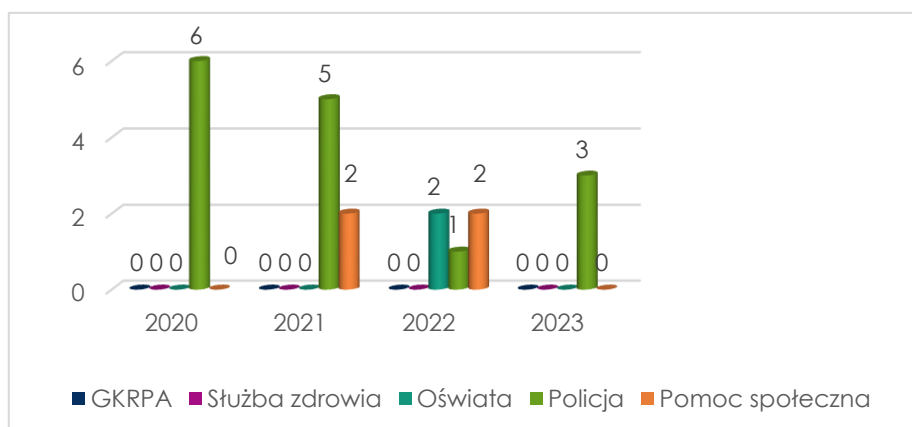
- Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Białopole;
- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białopolu;
- Punktu Informacyjno – Konsultacyjny w Białopolu;
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Białopole;
- Placówki Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Białopolu;
- Szkoły z terenu Gminy Białopole;
- Komisariatu Policji w Żmudzi;
- Specjalistycznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Chełmie;

- Oddział Terapii Uzależnienia od Alkoholu Samodzielny Publiczny Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Chełmie;
- NZOZ Ośrodek Profilaktyki, Diagnostyki i Terapii Zdrowia Psychicznego Rodzina w Chełmie;
- Centrum Zdrowia Psychicznego Poradnia Zdrowia Psychicznego w Chełmie;
- Chełmskie Stowarzyszenie Klubu Abstynenta "Odnowa" w Chełmie;
- „Pro Futuro” Stowarzyszenie Na Rzecz Inicjatyw Lokalnych w Białopolu.

PROBLEM PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE BIAŁOPOLE

Wiedzę dotyczącą skali występowania przemocy domowej zawierają m.in. sprawozdania realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (od stycznia 2024 roku Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej) a także sprawozdania z realizacji zadań własnych gminy czy statystyki Policji, które wskazują, że w 2023 roku w gminie Białopole było 13 osób, co do których istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie. Wśród nich było 6 kobiet i 7 małoletnich. Jednocześnie zatrzymano 1 osobę (kobietę- 1), wobec której zaistniało podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie. W gminie Białopole w 2023 r. prowadzono 6 procedur „Niebieskie Karty – A”, z których 3 zostało założonych w 2023 roku, a pozostałe były 3 kontynuowane z lat poprzednich. W 2023 r. procedury Niebieskiej Karty zostały sporządzone przez przedstawicieli dwóch uprawnionych podmiotów tj. przez: Pomoc Społeczną (2 procedury), Policję (4 procedury). W 2023 r. członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przedstawiciele Służby Zdrowia nie sporządzili żadnego formularza „Niebieskie Karty”.

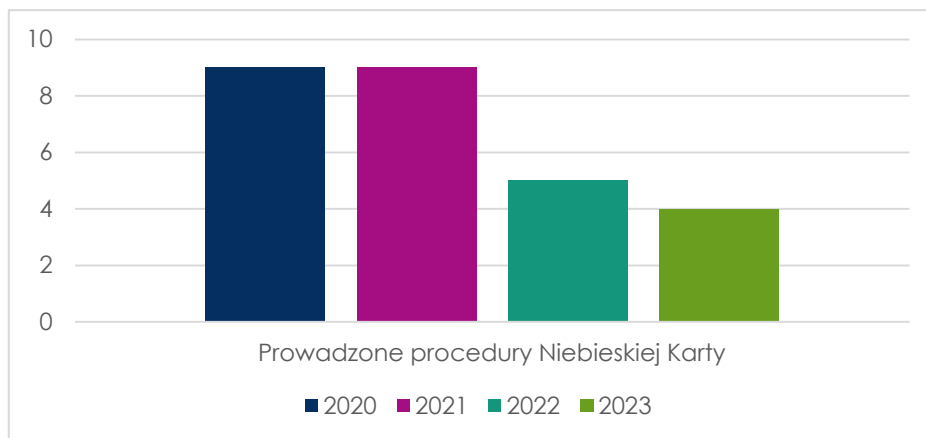
Wykres 1 Liczba procedur NK wszczynana przez uprawnione podmioty

Źródło: opracowanie własne.

W okresie 2020 do 2023 zauważalny był coroczny spadek prowadzonych procedur.

Wykres 2 Liczba procedur NK prowadzona w okresie 2020 - 2023 w Gminie Białopole

Źródło: opracowanie własne.

W Gminie Białopole funkcjonował Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy, który zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie minimum raz na kwartał obraduje w sprawach sytuacji rodzin dotkniętych przemocą w których prowadzona jest „Procedura Niebieskiej karty”. Zespół funkcjonował zgodnie z Uchwałą Nr LIII/257/23 Rady Gminy Białopole z dnia 28 sierpnia 2023 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Białopole.

W rodzinach, w których pojawia się problem przemocy występują także inne problemy. Głównym problemem współistniejącym razem z przemocą w rodzinie są skłonności do nadużywania alkoholu. W 2023 r. zarówno u osób doznających przemocy jak i stosujących przemoc odnotowano skłonności do nadużywania alkoholu u 3 osób. W związku z powyższym występuje wysoka korelacja pomiędzy chorobą alkoholową a zjawiskiem przemocy.

W 2023 r. zostały sporządzone przez Grupy Robocze łącznie 6 formularzy „Niebieskie Karty C” dla osób doznających przemocy oraz 2 formularze „Niebieskie Karty D” dla osoby wobec której istniało podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie.

Należy dodać, iż w 2023 r. łącznie w 6 rodzinach podjęto decyzję o zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”, w tym z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie oraz zrealizowanie

indywidualnego planu pomocy w 5 przypadkach, natomiast z uwagi na brak zasadności do podejmowania działań wobec rodziny w 1 przypadku.

Od dnia 30 listopada 2020 r. funkcjonują przepisy ustawy z 30 kwietnia 2020 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 956). Na podstawie wyżej wymienionych przepisów Policja otrzymała nowe uprawnienie w postaci możliwości wydania wobec osoby stosującej przemoc w rodzinie nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia. Zgodnie z nowymi uregulowaniami, policjant ma prawo wydać nakaz lub zakaz:

- podczas interwencji podjętej we wspólnie zajmowanym mieszkaniu lub jego bezpośrednim otoczeniu, jak również
- w związku z powzięciem informacji o stosowaniu przemocy w rodzinie, (w szczególności w wyniku zgłoszenia przez osobę dotkniętą przemocą w rodzinie, kuratora sądowego lub pracownika jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, w związku z wykonywaniem ustawowych obowiązków).

W okresie od 1 stycznia 2022 roku do dnia 31 grudnia 2023 roku powyższe przepisy na terenie gminy Białopole zastosowano tylko jeden raz wobec jednej osoby. Każdorazowo wobec osoby stosowano jednocześnie nakaz natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia oraz zakaz zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia.

ANALIZA SWOT

Jedną z najbardziej powszechnie stosowanych metod i technik służących budowaniu strategii jest analiza SWOT. Analiza SWOT polega na zbadaniu silnych i słabych podmiotów działających w sferze polityki społecznej, a następnie ich konfrontacji z szansami i zagrożeniami tkwiącymi w jej bliższym i dalszym otoczeniu. Pozwala oszacować możliwości i potencjał, jakim dysponuje dany podmiot.

Tabela 6 Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
1. Zasoby Instytucjonalne i specjaliści z obszaru przeciwdziałania przemocy. 2. Współpraca międzyinstytucjonalna w udzielaniu	1. Niedostateczna wiedza przedstawicieli instytucji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej o wzajemnych kompetencjach,

<p>pomocy osobom/rodzinom dotkniętym przemocą.</p> <p>3. Podnoszenie kompetencji osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy.</p> <p>4. Przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu - organizowanie cyklicznych spotkań superwizyjnych dla członków ZI.</p> <p>5. Regularna diagnoza zjawiska przemocy na terenie Gminy.</p> <p>6. Prowadzenie działalności edukacyjno-informacyjnej.</p> <p>7. Stosowanie przez ZI środka przymusu w stosunku do osób stosujących przemoc w celu ich udziału w programie psychologiczno-terapeutycznym lub korekcyjno-edukacyjnym polegającym na złożeniu zawiadomienia o popełnieniu wykroczenia art. 66c Kodeks Wykroczeń w przypadku nierealizowania przez nich programów.</p>	<p>zapleczu.</p> <p>2. Niskie zaangażowanie organizacji pozarządowych w obszarze przeciwdziałania przemocy.</p> <p>3. Niedostateczne wykorzystanie przez organy ścigania i wymiar sprawiedliwości już istniejących rozwiązań prawnych dotyczących usunięcia sprawcy z mieszkania.</p> <p>4. Znaczny odsetek dorosłych mieszkańców znających w swoim otoczeniu kogoś dotkniętego problemem przemocy domowej.</p> <p>5. Brak lokali socjalnych i mieszkań chronionych na terenie gminy dla osób doświadczających przemocy.</p> <p>6. Panujące w społeczeństwie stereotypy na temat przemocy.</p> <p>7. Brak psychoterapeutów oraz terapeutów rodzin, psychologów dziecięcych i niski poziom pomocy psychologicznej na terenie Gminy.</p>
SZANSE	ZAGROŻENIA
<p>1. Zmiany w przepisach prawnych umożliwiające skuteczniejsze formy niesienia pomocy rodzinom zagrożonym przemocą.</p> <p>2. Korzyści wynikające z możliwości pozyskania środków finansowych na realizację zadań również z środków zewnętrznych.</p> <p>3. Kampanie informacyjne wpływające na zmianę świadomości społeczeństwa dot. problemu przemocy domowej adresowane do ogółu społeczeństwa ze szczególnym uwzględnieniem ofiar i świadków przemocy.</p> <p>4. Dostęp do konferencji, sympozjów, kursów, szkoleń, publikacji które wpływają na zwiększenie kompetencji osób zaangażowanych w realizację zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.</p> <p>5. Wzrost świadomości społecznej dotyczącej problemu przemocy oraz rosnąca liczba osób objętych działaniami realizowanymi w ramach procedur Niebieskie Karty.</p>	<p>1. Brak środków finansowych na realizację zadań.</p> <p>2. Negatywne wzorce zachowań społecznych.</p> <p>3. Problem uzależnienia od alkoholu w rodzinach.</p> <p>4. Mała wiedza społeczna na temat funkcjonowania placówek świadczących pomoc osobom krzywdzonym.</p> <p>5. Stereotypy wizerunku osoby doświadczającej przemocy.</p> <p>6. Większa ilość rodzin w których pojawiają się problemy opiekuńczo-wychowawcze.</p> <p>7. Bierność świadków przemocy w rodzinie.</p> <p>8. Wzrost przemocy w komunikacji społecznej oraz mediach (Internet, TV, gry komputerowe itp.).</p> <p>9. Zbyt rozbudowana sprawozdawczość, pochłaniająca zbyt wiele czasu osobom powołanym do pomagania.</p>

Źródło: opracowanie własne.

ADRESACI, CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU

5.1. Adresaci Programu

Program skierowany jest do mieszkańców Gminy Białopole w tym:

- 1) osób doznających przemocy domowej, w tym:
 - a) małżonka, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
 - b) wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków,

- c) rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,
 - d) osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
 - e) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
 - f) osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
 - g) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
 - h) małoletniego – wobec których jest stosowana przemoc domowa;
 - i) 2) sprawców przemocy w rodzinie;
- 2) osób stosujących przemoc domową;
 - 3) świadków przemocy domowej;
 - 4) przedstawicieli instytucji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w sytuacji przemocy;
 - 5) społeczności lokalnej.

5.2 Cel główny i cele szczegółowe

Głównym celem Programu jest zwiększenie skuteczności działań w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz ograniczenie zjawiska przemocy w Gminie Białopole. Na podstawie lokalnej diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie na obszarze Gminy Białopole wraz z wskazaniem zasobów instytucjonalnych zdefiniowano cel główny i cele szczegółowe wraz z kierunkami działań. Warto podkreślić, że cele są spójne z obowiązującym od stycznia 2024 roku Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024 - 2030. Poniżej zostały one przedstawione w formie tabelarycznej. Do każdego celu wskazano kierunki działań zmierzające do jego realizacji oraz prognozy zmian wynikające z ich realizacji.

Cel główny:

Zwiększenie skuteczności działań w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz ograniczanie zjawiska przemocy w Gminie Białopole.

Cele szczegółowe:

1. Zwiększenie zasięgu działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej;
2. Zwiększenie dostępności wsparcia dla osób dotkniętych przemocą domową na obszarze Gminy Białopole i podniesienie efektywności pracy podmiotów zaangażowanych w działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej;
3. Wzrost wykorzystania narzędzi przyczyniających się do zwiększenia skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową;
4. Podnoszenie poziomu kompetencji zawodowych pracowników realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz dalsza współpraca służb działających w sferze przemocy w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Cel Główny	Zwiększenie skuteczności działań w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz ograniczanie zjawiska przemocy w Gminie Białopole.				
Cel szczegółowy 1	Zwiększenie zasięgu działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej				
Zadanie 1.1.	Upowszechnianie informacji z zakresu profilaktyki przeciwdziałania przemocy domowej				
Kluczowe działania		Realizator	Podmioty zaangażowane	Termin realizacji	Wskaźnik
1.1.1.	Upowszechnianie informacji na temat dostępnych form pomocy dla osób doświadczających przemocy i stosujących przemoc poprzez media społecznościowe i środki komunikacji tradycyjnej a także plakaty i broszury.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białopolu.	UG Białopole; Organizacja pozarządowa i Parafie; Szkoła; Ośrodek Zdrowia; GKRPA.	na bieżąco.	- liczba opracowanych informacji; - liczba publikacji.
Zadanie 1.2.	Zwiększenie poziomu wiedzy w zakresie przyczyn i skutków przemocy domowej				
1.2.1.	Stworzenie i opublikowanie filmów, materiałów edukacyjnych w ramach kampanii społecznych	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białopolu.	UG Białopole; Organizacja pozarządowa i Parafie; Szkoła; Ośrodek Zdrowia; GKRPA.	na bieżąco.	- liczba opracowanych informacji; - liczba publikacji.
1.2.2.	Przygotowywanie materiałów edukacyjnych z zakresu przemocy domowej m.in. obalających mity dotyczące przemocy domowej; opisujących mechanizmy przemocy; wskazujące metody wychowawcze bez użycia przemocy; informujące o możliwych formach pomocy i opublikowanie ich w mediach społecznościowych, lokalnej prasie w ramach m.in. Międzynarodowego dnia bez przemocy; Światowego dnia zdrowia psychicznego; Międzynarodowego dnia praw kobiet i pokoju na świecie; Międzynarodowego dnia rodzin; Międzynarodowego dnia eliminacji przemocy wobec kobiet	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białopolu	UG Białopole; Organizacja pozarządowa i Parafie; Szkoła; Ośrodek Zdrowia; GKRPA.	na bieżąco.	- liczba opracowanych informacji; - liczba publikacji.
1.2.3.	Przygotowanie materiałów edukacyjnych informujących o przemocy domowej oraz dostępnych formach wsparcia i współpraca z parafiami należącymi do Gminy Białopole oraz poradnią życia rodzinnego w celu dystrybucji materiałów i treści na stronach parafii i ogólnodostępnych miejscach (np. stolik, gabłota).	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białopolu.	Parafie; Poradnie	na bieżąco	- liczba opracowanych informacji; - liczba przekazanych materiałów; - liczba zaangażowanych parafii.

1.2.4.	Współpraca z organizacjami pozarządowymi polegająca na prezentowaniu materiałów zawierających treści edukacyjne z zakresu przemocy domowej w formie broszur, plakatów, ulotek podczas prowadzonych akcji np. Piknik rodzinny, Gminny Dzień Dziecka,	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białopolu.	UG Białopole; Organizacje pozarządowe.	1 raz w roku	- liczba opracowanych informacji; - liczba wydarzeń.
1.2.5.	Współpraca z organizacjami pozarządowymi polegająca na publikowaniu materiałów edukacyjnych dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej w lokalnej prasie.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białopolu.	UG Białopole; Organizacje pozarządowe.	na bieżąco	- liczba opracowanych informacji; - liczba publikacji.
1.2.6.	Zorganizowanie punktów informacyjnych w trakcie cyklicznych imprez lokalnych	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białopolu.	UG Białopole, Organizacje pozarządowe	na bieżąco	- liczba przekazanych informacji; - liczba wydarzeń;
Zadanie 1.3.		Polepszenie jakości i zwiększenie podejmowanych działań w zakresie profilaktyki przeciwdziałania przemocy domowej			
1.3.1.	Spotkania z rodzicami w Szkołach Podstawowych na terenie Gminy Białopole poruszające tematykę z zakresu metod opiekuńczych i wychowawczych alternatywnych wobec stosowania przemocy oraz służących wzrostowi kompetencji rodziców i opiekunów w rodzinach zagrożonych przemocą.	Szkoły.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białopolu	1 raz w roku.	- liczba Szkół; - liczba zrealizowanych spotkań; - liczba uczestników;
1.3.2.	Opracowanie i realizacja programów, warsztatów profilaktycznych, których celem jest promowanie prawidłowych metod wychowawczych, w tym, w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.	Szkoły.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białopolu.	1 raz na 2 lata.	- liczba opracowanych programów; - liczba zrealizowanych programów; - liczba uczestników.
Cel szczegółowy 2		Zwiększenie dostępności wsparcia dla osób dotkniętych przemocą domową na obszarze Gminy Białopole i podniesienie efektywności pracy podmiotów zaangażowanych w działanie na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej			
Zadanie 2.1.		Intensyfikacja działań podejmowanych przez podmioty i organizacje pozarządowe na rzecz wsparcia osób doznających przemocy domowej			
2.1.1.	Funkcjonowanie nowo powołanego Zespołu Interdyscyplinarnego w Białopolu.	Przedstawiciele Instytucji wchodzących w skład Zespołu Interdyscyplinarnego W Białopolu.		na bieżąco.	- liczba posiedzeń zespołów interdyscyplinarnych; - liczba powołanych grup diagnostyczno-pomocowych; - liczba posiedzeń grup diagnostyczno-pomocowych; - liczba osób objętych pomocą grup diagnostyczno-

					pomocowych; - liczba rodzin objętych pomocą grup diagnostyczno-pomocowych.
2.1.2.	Udzielanie przez instytucje działające na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej specjalistycznego poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, terapii indywidualnej lub grupowej, pomocy w formie grup wsparcia lub innych grup samopomocowych.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białopolu; Urząd Gminy Białopole; Ośrodki Zdrowia; Szkoła; Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Białopolu; Organizacje pozarządowe.		na bieżąco.	- Liczba osób objętych poradnictwem ogółem, w tym: • medycznym • psychologicznym • prawnym • socjalnym • zawodowym • rodzinnym.
2.1.3.	Zapewnienie osobom doświadczającym przemocy w rodzinie całodobowego schronienia.	Ośrodek Interwencji Kryzysowej i wsparcia dla osób doznających przemocy domowej; Dom samotnej matki.		na bieżąco.	- liczba osób doznających przemocy; którym udzielono całodobowego schronienia ogółem; w tym: liczba kobiet, w tym niepełnosprawnych i starszych, liczba mężczyzn, w tym niepełnosprawnych i starszych, liczba dzieci w tym niepełnosprawnych.
2.1.4.	Zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom doznającym przemocy domowej poprzez odizolowanie od osoby stosującej przemoc zgodnie z art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białopolu.	Policja; Służba zdrowia.	na bieżąco.	- liczba dzieci, którym zapewniono ochronę w razie zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą.
2.1.5.	Monitoring skuteczności działań na rzecz osób doznających przemocy domowej.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białopolu.	Policja.	na bieżąco.	- liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” z uwagi na ustanie przemocy domowej. - liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” z uwagi na rozstrzygnięcie o braku zasadności podejmowania działań.

Cel szczegółowy 3		Wzrost wykorzystania narzędzi przyczyniających się do zwiększenia skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową			
Zadanie 3.1.		Poszerzenie działań skierowanych do osób stosujących przemoc domową			
3.1.1.	Opracowanie i rozpowszechnianie broszury dotyczącej instytucji i organizacji pozarządowych, działających na terenie gminy Białopole, które oferują pomoc osobom stosującym przemoc domową, w szczególności realizujących programy korekcyjno – edukacyjne i psychologiczno-terapeutyczne.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białopolu.		na bieżąco.	- liczba przekazanych broszur ogółem.
Zadanie 3.2.		Interweniowanie i reagowanie służb w przypadku występowania przemocy domowej			
3.2.1.	Interwencja i podjęcie działań przez służby z uwagi na podejrzenie przemocy domowej poprzez stosowanie procedury „Niebieskie Karty”.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białopolu. Policja; Szkoła; Ośrodek Zdrowia; GKRPA w Białopolu.		na bieżąco.	- liczba sporządzonych formularzy „Niebieskie Karty – A” sporządzonych przez przedstawicieli: • GOPS • Policji • Ochrony zdrowia • Oświaty • GKRPA - liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”; - liczba osób objętych procedurą „Niebieskie Karty”, wskazanych jako osoby stosujące przemoc domową; - liczba wypełnionych formularzy „NK- D”; - liczba wszczętych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową; - liczba odmów wszczęcia postępowania w sprawach związanych z przemocą domową; - liczba zakończonych

					postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową poprzez sporządzenie aktu oskarżenia; - liczba zakończonych postępowań w sprawach związanych z przemocą domową poprzez umorzenie postępowania.
3.2.2.	Kierowanie osób stosujących przemoc do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutycznych.	Zespół Interdyscyplinarny w Białopolu.		na bieżąco.	- liczba wydanych skierowań; - liczba osób które podjęły program - liczba osób, które ukończyły program; - liczba zawiadomień o popełnieniu wykroczenia o którym mowa w art. 66c ustawy z 20 maja 1971 r. Kodeks Wykroczeń.
3.2.3.	Wykorzystywanie instrumentów prawnych, które pozwalają na odizolowanie osoby dotkniętej przemocą od osoby stosującej przemoc.	Policja, Sąd, Prokuratura.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białopolu.	na bieżąco.	- liczba wniosków o zobowiązanie osoby stosującej przemoc domową do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania (...) zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 sierpnia 2023 r. poz. 1576. - liczba nakazów natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia zgodnie z art. 15aa Ustawy o Policji; - liczba zakazów zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia zgodnie z art. 15aa Ustawy o Policji;

					<ul style="list-style-type: none"> - liczba zakazów zbliżania zgodnie z art. 15aa Ustawy o Policji; - liczba zakazów kontaktowania się zgodnie z art. 15aaa Ustawy o Policji; - liczba wydanych środków zapobiegawczych w postaci zakazu zbliżania i nakazu opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania na podstawie Kodeksu Postępowania Karnego.
Cel szczegółowy 4		Podnoszenie poziomu kompetencji zawodowych pracowników realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz dalsza współpraca służb działających w sferze przemocy w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług			
Zadanie 4.1.		Podnoszenie i rozwijanie kompetencji służb działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz zabezpieczenie przed skutkami wypalenia zawodowego osób pracujących z osobami stosującymi przemoc i z osobami doświadczającymi przemocy			
4.1.21	Szkolenia dla pracowników socjalnych oraz członków Zespołu Interdyscyplinarnego podnoszące kwalifikacje i kompetencje w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białopolu; Zespół Interdyscyplinarny.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Białopolu.	na bieżąco	<ul style="list-style-type: none"> - liczba przeszkolonych osób - liczba zrealizowanych szkoleń;
4.1.2.	Szkolenia/webinary dla nauczycieli i wychowawców związanych z problemem przemocy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białopolu; Zespół Interdyscyplinarny	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Białopolu. Szkoły Podstawowe	na bieżąco	<ul style="list-style-type: none"> - liczba przeszkolonych osób; - liczba zrealizowanych szkoleń;

5.3. Monitoring i sprawozdawczość.

Monitorowanie Programu odbywać się będzie na podstawie corocznej sprawozdawczości z wykonywania zadań oraz bieżącej analizy realizacji poszczególnych celów, ze szczególnym uwzględnieniem osiągniętych efektów. Instytucje odpowiedzialne za realizację zadań wynikających z Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Białopole mają obowiązek gromadzić dane sprawozdawcze z realizacji Programu w zakresie je obowiązującym.

Jednostką odpowiedzialną za koordynowanie realizacji Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białopolu. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białopolu zobowiązany jest raz do roku dokonać sprawozdania realizacji zadań Programu w oparciu o dane za rok poprzedzający, które przedstawione zostaną Radzie Gminy Białopole do 31 marca każdego kolejnego roku jego obowiązywania.

5.4. Zasady finansowania.

Finansowanie realizacji zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Białopole dokonywać się będzie w różnych formach i z wielu źródeł. Zakres realizacji poszczególnych działań programowych w kolejnych latach będzie ściśle uzależniony od możliwości finansowych Gminy Białopole, wysokości dotacji przyznanych na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz możliwości budżetowych i innych podmiotów zaangażowanych w działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej w tym Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Białopole finansowany będzie ze środków:

- 1) budżetu Gminy Białopole, w szczególności w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla gminy Białopole oraz środków na te zadania przewidzianych w planach finansowych jednostek organizacyjnych Gminy Białopole,
- 2) budżetu państwa.

Uprawnione jednostki na zaplanowane w Programie działania aplikować mogą o środki zewnętrzne.

5.5. Ewaluacja.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Białopole realizowany będzie w okresie od 2024 r. do 2027 r. W 2027 r. planowana jest ewaluacja podjętych działań. Celem ewaluacji będzie zbadanie efektów realizacji Programu pod kątem następujących kryteriów:

- 1) użyteczności – stopień przydatności Programu dla odbiorców,
- 2) skuteczności – stopień osiągnięcia zaplanowanych celów.

Celem ewaluacji będzie uzyskanie informacji na temat skuteczności Programu i ewentualnych potrzeb związanych z usprawnieniem czy też modyfikacją kierunków działań.

SPIS TABEL

Tabela 1 Liczba mieszkańców wg Sołectw	12
Tabela 2 Zróżnicowanie przyrostu naturalnego	123
Tabela 3 Liczba dzieci uczęszczająca do oddziałów	13
Tabela 4 Zasoby instytucjonalne w ramach realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie	155
Tabela 5 Analiza SWOT.....	19

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1 Liczba procedur NK wszczynana przez uprawnione podmioty	17
Wykres 2 Liczba procedur NK prowadzona w okresie 2019 - 2022 w Gminie Białopole ...	18

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1 Mapa Sołectw Gminy Białopole.....	11
---	----

BIBLIOGRAFIA

1. Informacja dotycząca realizacji przez Policję procedury „Niebieskie Karty” w 2019 r. Biuro Prewencji GKP
2. J. Mazur, Przemoc w rodzinie, teoria i rzeczywistość, Wydawnictwo Akademickie Żak, Warszawa 2006, s. 333.
3. J. Młyński, Przemoc w rodzinie – skala zjawiska, ofiary przemocy i formy pomocy pracowników socjalnych, „Studia Socialia Cracoviensia” 2012, t. 4, nr 2, s. 143.
4. J. Papież, A. Płukis, Przemoc dzieci i młodzieży w perspektywie polskiej transformacji ustrojowej, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2000, s. 235.
5. J. R. Ackerman, S. Pickering, Zanim będzie za późno: przemoc i kontrola w rodzinie, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2002, s. 135.
6. Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030, Warszawa 2023, (Uchwała nr 205, Rady Ministrów z dnia 9 Listopada 2023 r. poz,1232).
8. Raport o stanie Gminy Białopole. Sprawozdanie z działalności Wójta Gminy Białopole, Urząd Gminy Białopole, rok 2023.
9. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.